

הגליון הכולל לבני הכפרים כרכים ומוקפות חומה

העניידוד לחיידוד

המאחד לב השמחים בדרכה של תורה כהלכה

לעילוי נשמת
החבר רבי יצחק בן ר' יוסף ז"ל
לאבענשטיין
וזוגתו מרת ריזל ע"ה
בת מוהר"ר יעקב ז"ל
ת נ צ ב ה

פרשת תצוה - זכור - תשע"ב
גליון שנה השישית

לע"נ ר' שמעון יהודה בן הגה"צ ר' אברהם יעקב (זיידל) עפשטיין זצוקלה"ה

פתשגן הכתב

מטעותי שנמלטתי אל רודפי,
ניצלתי והגעתי לנישואי.
מהממשלה הגדולה שנטלתי,
בסופי בבושת גורשתי.
מחמת סילוקי ענשו רבים,
ולתקופה לא מינו אחרים.

מי אני?

רמז: דמות מעין המאורע

מעשה פורים רב

כשעבר ר' ראובן ליד המבנה המרשים הסמוך, נגער לקול ילדים משחקים. הוא הביט אל הבנין בן הקומותיים ותמה למראה עיניו, זה לצד זה התנוססו שלטים עם כיתוב בולט 'בית ללומדי תורה' מחד, ולצידו שלט נוסף 'מרכז חינוכי דתי קהילתי'. כנראה, סבר לתומו, מדובר במין כלאיים... אך מה למוסד כזה בעיר חרדית למחרת?

פליאתו גברה כפליים, כאשר הסית מבטו לעבר הילדים המשחקים. הללו שיחקו בהתלהבות במשחק 'כדורגל', אך קולם כשל ילדי ת"ת, 'הקול קול יעקב והימים ידי עשר', תמה לעצמו ר' ראובן.

לרגע חשב ר' ראובן, הלא בארה"ב ועוד מקומות בחו"ל, אמנם גם מבתי יראים ושלמים, משתעשעים באלו המשחקים. אך תיכף נמלך בדעתו, הלא שם רבנו קשישאי זצוק"ל ויבדלח"ט"א ראו וידעו, כי הכל לפי המקום והשעה, אבל בארה"ק, הכל מודים שכגון אלו 'בל יארו' בקרב ת"ת"ת אשר בשם 'חידר' יקראו, ומה נשתנה התקופה האחרונה, אטו אכשר דרא?

הוא המשיך לסקור את מגרש הבנין שאותו סימל כשילוב בלתי מובן, וגילה לתדהמתו בשני קצותיו, עמודי חצר סביב, אשר עולוי י"ז ט"ז, ומגילת סתרים ט' ט"ט, שכיודע שבדרך כלל, בכל מקום בו האנשים באים ליד עשירות ומנוחה, מתרבה הפירוד בין הלבבות, ואילו כאשר עת צרה היא ליעקב, או שיש עניות וחוסר מנוחה, באים ליד קירוב הלבבות, ועל כן, היות ובימי אחשוורוש מצבם של ישראל היה טוב, הגלות כבר לא היתה מרה כל כך, בעקבות זה על חל ירידה הלבבות והיתה טענה מסוימת על ישראל שלא היו באחדות כראוי, כפי שנחמו בטעות המן הרשע לפני אחשוורוש (שם ג' ח'). 'שגנו עם אדך מפורז ומפורד... שאלע עם ישראל ישנה תכונה של 'מפורז ומפורד', ואף שהמן אמר זאת אורות "בין העמים", שהפירו והפירוד הוא ביחס לעמים, בכל זאת אין מקרא יוצא מידו דרושו.

ועל כן, כאשר באה על ישראל הגזירה הנוראה של (שם ג' א'), "לְהַשְׁמִיד לְהָרַג וּלְאַבֵּד אֶת לִבְיָהוּדִים מִיַּד יְדֵי זָרִים כְּיָמֵי יוֹזֵם אֲחֻזַּי... הַגְזִירָה עֲצַמָּה פִּעֻלָּה אֵת פִּעֻלַת הַקִּירוּב בֵּין יִשְׂרָאֵל, וְכִפִּי שִׁאֲפָרָה אֲמֵרֶת לְמֹרְדֵי כָּן וְכֵן כְּנֹסָא אֶל כָּל יִהּוּדִים הַמְּצַאִים בְּשׁוּשַׁן... שִׁאֲסִיפָרָה שֶׁל יִהּוּדֵי שׁוּשַׁן יִחִידִי, וְיֵאָדָּר שֶׁכִּמּוּחָה לְבַטֵּל אֶת הַגְזִירָה הַנּוֹרָאָה, וְכִפִּי שֶׁאֵין לְבָסוֹף גַּם הַנֶּס חָיָה עַל דַּךְ הַזֶּה שֶׁל הַתְּחַלּוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּרֹאֵי, וְכֹכְתֵיב (שם ט' ב'), "נִקְהַל הַיְהוּדִים בְּעִירָם... שְׁעַל יֵדֵי זֶה בָּאָה תְּשׁוּעָתָם וְהַצִּלְתָּם, עַל כֵּן תִּקְנֶן לִבְךָ חֵדָּל אֶת מַצּוֹת הַיּוֹם, שִׁיִּסְדוּם בְּהַחֲלוּבֵת אַהֲבָה וְאֶחָדָה שְׁלוֹם וְרֵעוּת בֵּין יִשְׂרָאֵל."

אורה ושמחה

"לקים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה. כימים אשר נחז בהם היהודים מאוביהם והחדש אשר נחפז להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביניום". אסתר ט' כ"א - כ"ב.

ימי הפורים נקבעו ונתקנו 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביניום', והיינו שח"ל תקנו לנו שאתה מצוות היום היא, מצוות 'מתנות לאביניום', שהוא משום צדקה וחסד ודאגה לכל יהודי שלא יחסר לו. ולכן מקיימים מצוה זו רק בנתינה לעניים ולאביניום. ומצוה נוספת תקנו, והיא מצוות 'משלוח מנות', שמקיימים אותה לא משום צדקה ואף לא משום דאגה לכל אלו שחסר להם, שהרי לכתחילה אפשר להתם משלוח מנות לעשירים שבתימים מלאים בכל טוב, אלא כל מטרתה היא להרבות אהבה ואחווה שלום ורעות בישראל, כפי שיבארו המנות הלוי (ט' ז') והמהר"ל (שם כ"ב).

ומסיף מהר"ל ומבאר, שאם נתבונן ביסוד מצוות 'מתנות לאביניום', נראה שאין הוא רק ענין של צדקה וחסד ודאגה לאחרים, אלא הוא גם מפני שח"ל רצו שביום הפורים תתרבה האהבה ואחווה שלום ורעות בישראל, כאשר כל אחד ירבה את הרעות בדרך המתאימה, לעשר ילח 'משלוח מנות', ואילו לעני יתן 'מתנות לאביניום', ועל ידי זה תתרבה הרעות בישראל.

ולכאורה הוא דבר פלא, מה ראו ח"ל על ככה לתקן תענות מיוחדות המעוגנות בהלכות רבות, בכדי להרבות אהבה ואחווה שלום ורעות בישראל. במיוחד שלא נמצא בדבר הזה בשאר ימים טובים, שיש חיוב להרבות הרעות, ולכאורה אף לא מצאנו בו בכל מצוות התורה, שיש לעשות מעשים מיוחדים להרבות הרעות.

וביאר המפרשים (ע"י מנות עולוי ג' ח', ד' ט"ז, ומגילת סתרים ט' ט"ט), שכיודע שבדרך כלל, בכל מקום בו האנשים באים ליד עשירות ומנוחה, מתרבה הפירוד בין הלבבות, ואילו כאשר עת צרה היא ליעקב, או שיש עניות וחוסר מנוחה, באים ליד קירוב הלבבות, ועל כן, היות ובימי אחשוורוש מצבם של ישראל היה טוב, הגלות כבר לא היתה מרה כל כך, בעקבות זה על חל ירידה הלבבות והיתה טענה מסוימת על ישראל שלא היו באחדות כראוי, כפי שנחמו בטעות המן הרשע לפני אחשוורוש (שם ג' ח'). 'שגנו עם אדך מפורז ומפורד... שאלע עם ישראל ישנה תכונה של 'מפורז ומפורד', ואף שהמן אמר זאת אורות "בין העמים", שהפירו והפירוד הוא ביחס לעמים, בכל זאת אין מקרא יוצא מידו דרושו.

ועל כן, כאשר באה על ישראל הגזירה הנוראה של (שם ג' א'), "לְהַשְׁמִיד לְהָרַג וּלְאַבֵּד אֶת לִבְיָהוּדִים מִיַּד יְדֵי זָרִים כְּיָמֵי יוֹזֵם אֲחֻזַּי... הַגְזִירָה עֲצַמָּה פִּעֻלָּה אֵת פִּעֻלַת הַקִּירוּב בֵּין יִשְׂרָאֵל, וְכִפִּי שִׁאֲפָרָה אֲמֵרֶת לְמֹרְדֵי כָּן וְכֵן כְּנֹסָא אֶל כָּל יִהּוּדִים הַמְּצַאִים בְּשׁוּשַׁן... שִׁאֲסִיפָרָה שֶׁל יִהּוּדֵי שׁוּשַׁן יִחִידִי, וְיֵאָדָּר שֶׁכִּמּוּחָה לְבַטֵּל אֶת הַגְזִירָה הַנּוֹרָאָה, וְכִפִּי שֶׁאֵין לְבָסוֹף גַּם הַנֶּס חָיָה עַל דַּךְ הַזֶּה שֶׁל הַתְּחַלּוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּרֹאֵי, וְכֹכְתֵיב (שם ט' ב'), "נִקְהַל הַיְהוּדִים בְּעִירָם... שְׁעַל יֵדֵי זֶה בָּאָה תְּשׁוּעָתָם וְהַצִּלְתָּם, עַל כֵּן תִּקְנֶן לִבְךָ חֵדָּל אֶת מַצּוֹת הַיּוֹם, שִׁיִּסְדוּם בְּהַחֲלוּבֵת אַהֲבָה וְאֶחָדָה שְׁלוֹם וְרֵעוּת בֵּין יִשְׂרָאֵל."

חילוקא דיהודאי

תנן (מגילה י"א א'), "קראה מתנמנם יצא".
עיין בירושלמי (פ"ב דמגילה ה"ב), "מנשה הוה יתיב קומי ר' זעירה ואינמנס. אמר לו, חזור לך דלא כוונתי", ומבואר דמתנמנם לא יצא.
וצריך ביאור!!!

שושן סודות

איזו תפילה הנאמרת
ב'תשעה באב' נתקן
לאומרה משום 'פורים'.

מעניינא דזכירה

היאך יתכן ש'גדול' הראוי
להוציא אחרים יד"ח בכל שאר
המצוות, מ"מ אפשר שאינו יכול
להוציא אחרים יד"ח בקריאת
'פרשת זכור'.

מעניינא דגילתא

מהו המנהג שי"א שנתקן כדי
שלא לשכוח קריאת המגילה.

חדווא דפוריא
"סעודת פורים שעשאה בלילה, לא יצא ידי חובתו" (או"ח תרצה ס"א).
היכי תימצוי, דאם יאכל הסעודה בלילה יוצא יד"ח.
וכן היכי תימצוי, דאם יאכל הסעודה ביום, אינו יוצא יד"ח.

לרפואתו השלימה של מרן רבינו הגדול - רבי יוסף שלום שליט"א בן חיה מושא - בתוך שאר חולי ישראל

אחד מתלמידיו, 'מר דהבא', שכחו היה גם גדול בציון, לקח את כתב היד וצויר לפיהם כמה ציורים, ובאחד מהם, המודפס כאן עליו גליון, לא די שאבדו לו ה'כתבים' עם ה'מראי מקומות', אלא אף הוסיף מדעתו דברים רבים מה מתוך הדברים הם מדברי רבו הגדול ז"ל, שליקט מתוך דברי רבותינו ז"ל, ומה הוסיף הצייר מן דיליה, כיד הדמיון הטובה עליו, הליכך פושט ידו אל הציבור הקדוש די בכל אתר ואתר, שייסעוהו במלאכת שמים זו, לידע ולהבחין בין תכלת לקלא אילו, וכל הפושט יד נותנים לו.

ועל כן נקראים כל החכמים והנבונים (ומדין 'משפחה ומשפחה' כל משפחה באגרת אחת), להיות עתידים עד ליום שני' לסדר 'תזריע' - החדש', כ"ב ימים ל'ירח אדר' השני, לבוא בכתובים עם מקורות נאמנים

[מה הם הדברים הנכונים והמדויקים, ומה הם הדברים ששגג בהם התלמיד המצייר שליט"א], ובשכר זה יזכו 'למשאת כיד המלך' בעלמא דקסטו, ופירותיהן בעוה"ז כמפורסם לכל אומרי 'אלו דברים', על דרך 'פרו המן נהפך לפריוני', בהגרות המיוחדות לכותבי הפתרונות לשאלות וחידות המודפסים בגליון זה, אשר נתן לכל משפחה ומשפחה, בשבע עשרים ומאה [מעות] מדינה, אשר תשיב 'לכה"פ עשר תשובות המיוסדים על פי מקורות ברורים ומדויקים.

ההכופל ומשיב חכמים אחרו בתשובותיו, על כל עשר תשובות נוספות, ימצא שמו כתוב בכפל בתיבת הפור, ויעלה זכרונו ולישועה [וישמע חכם ויוסיף דעת, שבגליון שבת זכור דאשתקד, וזמנו מראש כמה פרטים, ועל ידי 'אגרות הפנות] רים' הגענו לעוד כעשרים פרטים, ובגליון הדשתיא הפרטים המזומנים הם יתר על שיתוסף אשתקד, והיד נטויה להרבות עוד ועוד על פי אגרות הפנות] רים, וגם על כגון דא נאמר, שכל המרבה הרי זה משובח, וכל המוסיף, מוסיפים לו].

התשובות ל'ציור' יתפרסמו בזה"ת בגליון מיוחד לפרשת אחרי מות - שבת הגדול, הבעל"ט.

הציור נעשה על ידי ר' ישראל יהודה יוסף ב"ר משה ז"ל שפירא נבי"ע כיד נסן תשי"ז ורעייתו מרת תהיה ליה בת ר' אריה ליב אייזן ז"ל נבי"ע ד' אלול תשי"א תצ"ב

